

Turvei langs Selbusjøen: Årsøya – Vikaengene – Vikastøa.

(Forlengelse av eksisterende turvei fra Putten/Haverneset til Årsøya.)

Vurderinger natur og friluftsliv

Erik Brenna, fagansvarlig miljø, 03.06.2019

Naturmangfoldloven i planprosesser

Fra miljøkommune.no¹:

«Når kommunen utarbeider og vedtar arealplaner som kan berøre naturmangfold, skal reglene om bærekraftig bruk i naturmangfoldlovens kapittel II brukes. Dette gjelder også når kommunen behandler planforslag fra private aktører.

Vurderingene om bærekraftig bruk skal gjøres på alle plannivåer. Dette omfatter regionale planer, kommune(del)planer, reguleringsplaner og enkeltsaker. Omfanget av vurderingene varierer avhengig av plannivå. Det avhenger også av hvor sterke føringer planen gir for fremtidig disponering av arealer som har konsekvenser for naturmangfoldet.

Disse temaene bør vurderes tidlig i planarbeidet: Kunnskap om økosystemer, naturtyper og arter, antatte virkninger av planene på naturmangfoldet, alternativ lokalisering, samlet belastning og avbøtende tiltak.»

Vannressursloven/vannforskriften – kantvegetasjon og hensyn til vannforekomster

- For kantsoner mot vassdrag gjelder flere definisjoner. (Se to vedlegg om kantvegetasjon, fra Fylkesmannen og NVE). Vannressursloven er det nyeste lovverket som inneholder definisjoner av dette, i tillegg følger nydyrkingsforskriften og vannforskriften, der sistnevnte er relevant i denne saken.
 - Vannressursloven § 11 sier «Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr» og videre «Grunneieren, tiltakshavere og berørte fagmyndigheter, kan kreve at kommunen fastsetter bredden på beltet. Bredden kan også fastsettes i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.»
 - Vassdrag defineres som alle vannstrenger/vannforekomster med årssikker vannføring, det vil si vannføring som ved middeltemperatur over frysepunktet ikke tørker ut av naturlige årsaker oftere enn hvert tiende år i gjennomsnitt. Med andre ord: Som regel bløtt.
 - Vassdrag er i tillegg vann med årssikker vannføring opp til flomvannstand (tiårsflom). Tiårsflom setter indre grense for kantsonene. Vassdrag er også vannløp uten

¹ <http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/planlegging1/Miljohensyn-i-arealplanlegging/Naturmangfold/Naturmangfoldloven-i-planprosesser/>

årssikker vannføring, men som skiller seg fra omgivelsene (f.eks. et tørrlagt bekkeløp).

- I vassdrag er det byggeforbud. Flomvannstanden er avgjørende, og denne sonen kan være veldig f.eks. bred i flatt landskap. Inngrep i vassdrag skal konsesjonsplikt vurderes.
- Kantskog er et «*naturlig vegetasjonsbelte*» som skal forstås som skog der skog forekommer naturlig. Det betyr fritt voksende trær av ulike alder og artssammensetning, inkludert undervegetasjon. (Ifølge jurist i Miljødirektoratet som henviser til forarbeidene til loven.)
- Kantvegetasjon inkluderer det «grønne beltet langs et vassdrag», det vil si det naturlige og vilt voksende plantelivet langs ferskvann. Kantvegetasjonen dekker området fra vannkanten og helt opp til flomsikkert land, og kan bestå av alt fra sumpplanter til urter, busker og trær. Bredden på kantvegetasjonen varierer fra sted til sted, etter naturgitte forhold. Vegetasjon som vokser på sandstrender, elvebanker, mudderbanker og lignende regnes derfor også som en del av vegetasjonsbeltet/kantvegetasjonen.
- Oslo vannområde har utarbeidet et faktaark som forklarer kantvegetasjon innen vannforvaltningen godt².
- Vannressursloven § 12 om miljømål og fastsetting av anbefalt bredde på kantvegetasjonen skal vurderes (se nedenfor).

Grunnlag for saksbehandling

Noe av grunnlaget på overordnet nivå gir føringer for noen av vurderingene som skal gjøres innen naturmangfold og friluftsliv. Det er slikt som overordnede arealplaner (reguleringsplanen, arealformål og kartskisser), søkers ønsker, innspill fra høringsparter og brukerinteresser. I dette dokumentet er det forsøkt å ta hensyn til slikt i tidlig fase, men det kan og bør gjøres flere vurderinger etter høringen, og i videre saksbehandling (som byggesaksbehandling for turveien, og i en eventuell utarbeidelse av egen skjøtselsplan for hele området).

Overordnede opplysninger som kan ha innvirkning på vurderingene

1) Reguleringsplanen

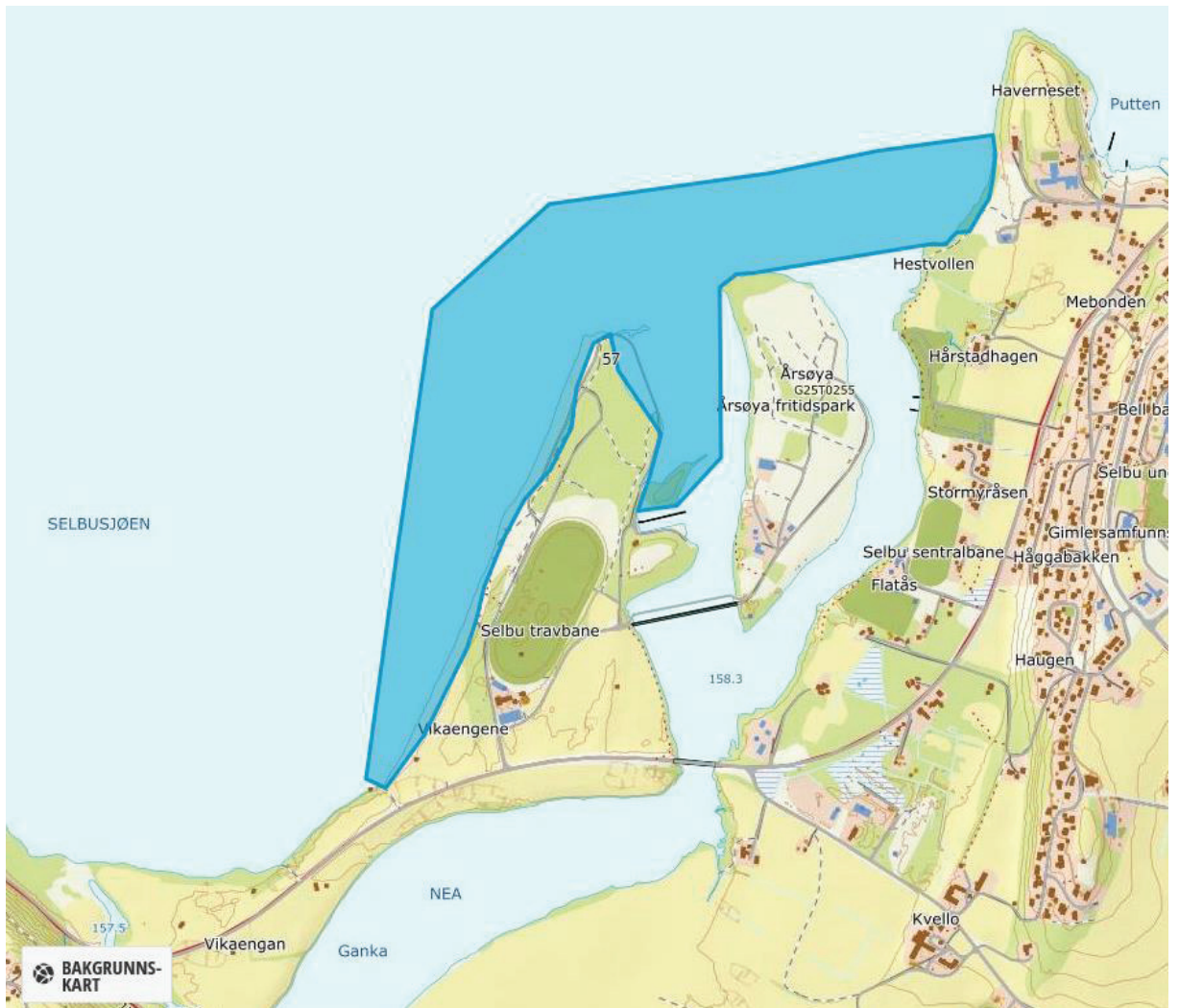
Viktige premisser fra reguleringsplanen og byggesak er avklart med plan- og byggesak i Selbu kommune. Ved etableringer og endringer av planer, kan vilkår og anbefalinger fra denne faglige vurderingen tas inn. Det er allerede et etablert nett av gruset vei på Årsøya, og det er etablert en tursti ved travbanen og nordover på Vikaengene, i tillegg til en uregulert ridesti like innenfor. Ridestien er ikke godkjent, og ble etablert før reguleringsplanen kom i 2006, mens utenfor ridestien er det i nyere tid lagt på grus for å etablere en tursti. I reguleringsplanen er det formål om å etablere én turvei i dette området, og den er tegnet i hovedsak over dagens trase for innregulert turvei («ridestien») i vest og nord, med en skråvei ned til ytre gruslagte sti på østsiden. Reguleringsplanen (6.3 Gang- og turveier) åpner imidlertid for at traseen kan «*endres noe i forhold til plankartet*». Ytre trasé, på

² <https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/slik-bygger-vi-oslo/vannomrade-oslo/dokumenter-vannomrade-oslo/>

øvre/høytliggende deler av stranden, har utfordringer med tanke på rødlistearter, mens indre trasé har utfordringer med bevaring av kantskog. Det er ønskelig med innspill om dette i høringen. Det er derfor ikke foretatt grundigere vurderinger rundt de naturfaglige forskjellene mellom disse to alternativene, eller avveininger mellom naturmangfoldloven og vannforskriften, noe som må avklares nærmere senest i byggesaksbehandlingen, men se senere i dokumentet.

2) Aktuelt for vern

2. mai 2019 oversendte Miljødirektoratet en liste over områder aktuelt for vern³ til behandling hos Klima- og miljødepartementet (se Figur 1). I listen står et areal på 496 daa i området Haverneset – Årsøya – Vikaengene. Dette medfører imidlertid foreløpig ingen form for båndlegging av området, og er ikke til hinder for planprosesser m.m. Det viser imidlertid at naturen i området anses for å være viktig å ta vare på.

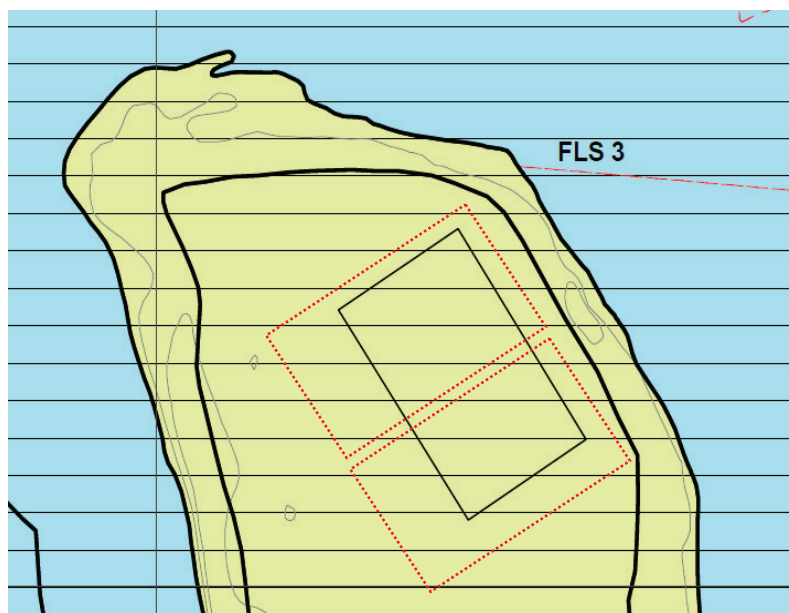
Figur 1 Miljødirektoratet har anbefalt vern av et område på 496 daa.

3) Kantvegetasjon på forbygninger ved utløpet av Nea (konsesjon regulert vassdrag).

I forbindelse med konsesjonen for regulering av Selbusjøen, har Statkraft i mars 2019 søkt NVE om rydding av kantskog langs elveforbygninger (flomvoller bygget for å sikre mot erosjon og flom). Det anses som nødvendig å vedlikeholde/restaurere disse for å hindre at store trær river løs stein og svekker egenskapene. Dette kan åpne traseer nærmere sjøen som kan vise seg å bli brede nok til å kombineres med turvei, uten større justeringer. Det har derfor vært vurdert å flytte deler av turveien til oppå forbygningene. Et vilkår er at det ikke medfører tap av kantvegetasjon ut over det Statkraft eventuelt gis tillatelse til å rydde bort (og vedlikeholde) for å sikre forbygningens funksjon, i henhold til konsesjon for regulering av Selbusjøen og vannforskriftens krav for kantvegetasjon. Resultatet er uavklart før høringen. Det har vært dialog med Statkraft, og det ventes avklaringer i løpet senere i 2019. Det var imidlertid befaring 21. mai 2019, med Fylkesmannen, NVE, Statkraft og kommunen tilstede. Søker har etter dette avklart at turveien skal planlegges som angitt i kartet, på innsiden av kantvegetasjonen. Det blir derfor i dette dokumentet ikke gjort noen nærmere vurderinger av trasé på disse forbygningene der Statkraft planlegger vedlikeholdsarbeid for Årsøya. (Statkraft vurderer per i dag ikke slik rydding på forbygninger i sørvest på Vikaengene, fra stranden til Vikastøa.)

4) Fotballbaner Årsøya

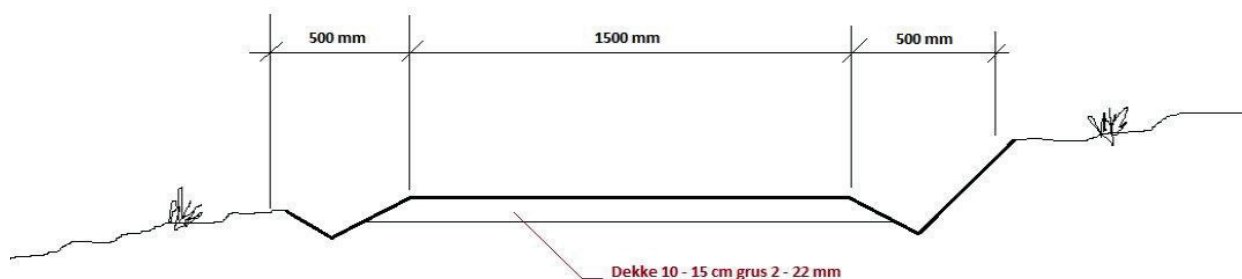
Det er i reguleringsplanen (se svart firkant i Figur 2) inntegnet en fotballbane på Årsøya. Denne er ikke innregulert med eget formål, men i formålet for friluftsområdet den ligger innenfor (FLL6) står det: «Videre kan deler av området som vist på plankartet brukes til fotballaktivitet.». Søker signaliserer at det er ønskelig med nok areal til to fotballbaner. Kommunen har vurdert at det vil være plass til to slike baner «liggende» med lengderetning ca. mot østnordøst (rødstiplet linje i Figur 2), selv om turveien planlegges lagt øst i området, og på innsiden av forekomsten av trær som befinner seg her, ved punkt 7 til 12 i det vedlagte kartet.

Figur 2 En fotballbane vises i friluftsområde reguleringsplankartet fra 2006, men er ikke innregulert med eget formål. Rødstiplet linje skisserer en alternativ plassering av to baner ved siden av hverandre.

5) Bredder på turvei og hensyn til vegetasjon

- a. En turvei skiller fra tursti ved at den er definert til å være universelt utformet, og den tegnes inn i plankartet. Den er vurdert grundig fordi det er en permanent tilrettelegging. Den følger et standard tverrsnitt, men det er likevel rom for fleksibilitet når det gjelder grøftingen, som kun utføres der det er behov. Det er innlevert en skisse med tverrsnitt som viser en gruslagt turvei med bredde på 1,5

Sti med bredde ca 1,5 m.
Ryddebredde min, 0,5 m på hver

Figur 3 Tverrsnitt turvei, inkludert grøft(er) ved behov

meter (universell utforming) og en halvmeter grøft på hver side. Se Figur 3. Maksimalt 2,5 meters bredde til fundament, grøfting etc. Det grøftes kun der det er behov, og eventuelt kun på én side. Det er blant annet ikke behov for grøfting der turvei bygges på voll/flomforbygning eller på annen måte høyt og/eller tørt i terrenget. De naturfaglige vurderingene i dette dokumentet er basert på at tiltaket ikke går ut over 2,5 meter bredde, og at det ikke har varig innvirkning på naturen ut over 3,5 meter bredde. I Vikastøa er kravene definert noe nærmere, for å sikre mer fleksibilitet og fordi det er større avstand fra vannkanten. En turvei mangler en del av fordelene turstier har når det gjelder fleksibilitet og omfang/terrenginngrep, men turstier er ikke universelt utformet, og er derfor mindre tilgjengelig for de som er dårlige til beins og funksjonshemmede.

- b. Det benyttes maskiner og utstyr, eller manuelt verktøy, som i størst mulig grad reduserer innvirkningen på vegetasjonen på hver side av turveien gjennom anleggsfasen og i driftsfasen. Vegetasjon og trær langs turveien bevares (men se «Utsiktspunkter» nedenfor). Grener og trær bør kunne lene seg noe over turveien, og busker, urter og blomster bør kunne vokse i grøftekanten, men det kan ryddes noe av hensyn til sikkerhet og fremkommelighet. Det er ikke et mål at turveien er helt rett; den kan bukte seg for å ta hensyn til viktige naturverdier, slik som store og gamle lauvtrær.

6) Annen tilrettelegging

- a. Ikke tilrettelagt for vinterbruk.
Turveien skal ikke vinterbrøytes, saltet, tilrettelegges med belysning eller på annen måte tilpasses bruk vinterstid. (Kun den delen av turveien som allerede er bygget fra Årsøya og nordøstover på østsiden av Nea mot Haverneset vil være belyst.)
- b. Avfall
Det settes opp avfallsdunker. Det etableres avtale om tømming, samt en rutine for jevnlig plukking av avfall langs turveien.
- c. Utsiktspunkter
Det etableres inntil åtte utsiktspunkter som tilrettelegges med bord og sitteplasser (med ryggstøtte) for fire personer, samt bål plass og/eller grill. Det ryddes minst mulig vegetasjon for å gi plass til disse. Det er forventet at plassene kan bli brukt til grilling, og det kan også bli satt ut permanente griller. Dermed må også brannsikkerheten ivaretas, spesielt om det legges opp som plass godkjent for åpen ild også under det generelle bålforbudet.
- d. Naturvennlig skjøtsel og vedlikehold
Skjøtsel skjer i samråd med kommunen, og/eller det kan lages en egen skjøtelsesplan (les mer senere i dokumentet). Det etableres ikke nye gressplener på utsiktspunktene eller langs turveiene, men for å holde vegetasjonen nede, kan det slås årlig fra sent i juli eller i august. Oppvekst av vegetasjon/blomster tillates fram til da. Stedegen vegetasjon bevares, eller benyttes der det er behov for reetablering. Det sås derfor ikke gressfrø, men det kan med fordel etableres naturlig kløver/blomstereng på egnede steder ved utsiktspunktene og i åpent landskap på

Årsøya. Der det ønskes åpne plasser, kan skrinn jord (eventuelt påført et få millimeter tynt lag sand) og fjerning av slått etter noen dagers tørking, være en fordel for etablering av blomsterenglignende arealer med tilhørende rik insektfauna, og av hensyn til de lokale forekomstene av kløverhumle (sterkt truet art). Det er viktig at en gir tid til at stedegen vegetasjon kan reetablere seg, og/eller at det benyttes lokale frø fra Trøndelag, eksempelvis fra *Midt-Norsk Blomsterengfrø*, fordi fremmede arter ikke er ønskelig.

Kunnskapsgrunnlag naturmangfold

Kommunens viltkart, offentlige databaser som Artskart, Naturbase, Artsobservasjoner og Sensitive artsdata, rødlistene (arter og naturtyper), lokale og nasjonale kart over sensitive og hensynskrevende arter (unntatt offentlighet), Kalk i Norge, og lokale kunnskaper om området.

Fylkesmannen har ved tidligere planer i området har bedt kommunen gjennomføre tiltak i området i dialog med BioFokus, som kjenner området, slik at man både kan ivareta friluftinteressene og hensynet til naturen og artene i området. BioFokus er derfor kontaktet, og har avgitt innspill til planene. Også Norsk Ornitologisk Forening v/ lokal kjentmann er kontaktet, og har bidratt med noe informasjon/vurderinger.

Vurderinger natur, miljø og friluftsliv

Vurderinger rundt natur, miljø og friluftsliv foretas ut fra kunnskapsgrunnlaget som eksisterer og er lett tilgjengelig innen rimelig tid (søk i databaser, kontakte ressurspersoner o.l.), jf. naturmangfoldloven § 8 (kunnskapsgrunnlaget).

I tillegg til vurderinger nevnt ovenfor, som avhenger av overordnede føringer, bestemmelser og opplysninger, er vurderingene videre gjort innen følgende kategorier:

- 1) Vannressursloven/vannforskriften – hensyn til vannforekomster og kantvegetasjon – miljømål
- 2) Naturmangfoldloven og viltloven – biologisk mangfold og øvrige naturtyper
- 3) Friluftsliv – opplevelser, kanalisering, folkehelse, utforming osv.

1) Det generelle hensynet til kantvegetasjonen etter vannressursloven/vannforskriften.

Det er generelt forbudt å fjerne kantvegetasjon. Det er strenge regler for hva du kan gjøre i skogen langs vann, elver og bekker. Det er ikke lov å snauhogge skogen, men en kan ta bort ett og annet tre. En skal sørge for at skogen fremdeles fungerer som leveområde både for planter og dyr, ifølge informasjon og brosjyrer fra Fylkesmannen (både i Nord- og Sør-Trøndelag, ca. 2016). Kantvegetasjon er viktig av mange årsaker. Fem ulike lover og forskrifter stiller krav om bevaring av kantvegetasjonen, og de stiller ulike krav til bredden. Det er derfor en vanlig anbefaling å bevare minimum 10 meters bredde av vegetasjonen ned mot vannet, men det praktiseres ofte bredere belter (25-30 meter). Vegetasjon mot vannforekomster har funksjon som bl.a. skygge og skjul for fiskeyngel, er habitat for insekter, fisk, fugl og andre dyr, insekter gir næring til fisk og andre dyr, det begrenser avrenning av næringsalter til vannet osv. (Viser til vedlegg.)

Vannressursloven § 11

Vannressursloven § 11 første ledd lyder:

«Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.»

Kantvegetasjon skal altså bevares i en viss avstand fra vannforekomst – inntil så langt som tiårsflommen når, og videre et lite stykke inn på fast mark. (Mer om definisjonen av dette nedenfor.) Vassdraget og Selbusjøen er regulert, og tiårsflom er et begrep som her kan være vanskelig å forholde seg til. Høy vannstand varer derfor ofte bare i kort tid, til en har fått justert vannivået. I praksis vil det derfor være mer hensiktsmessig å bevare minst 10 meter innover fra der tett vegetasjon med trær begynner å vokse på stranden / i vannkanten.

Flyfoto viser at det i hele perioden fra 1952 aldri har vært mindre skog enn nå i området langs stranden fra travbanen og sørvestover til Vikastøa, der størstedelen av ny turvei planlegges. Dette skyldes et ryddeprosjekt i kantskogen for noen år siden, som hadde til hensikt å gi bedre utsikt langs Vikaengene, samt maskinell rydding (horving) på stranden, med formål å stanse og reversere gjengroing.

I forbindelse med en relatert sak i området, flytting av mudderbankene i området, skrev Fylkesmannen den 22.06.2017: *«Elveør og mudderbanker er særlig verdifulle naturtyper. I*

beskrivelsen av naturtypen på Vikaengene (BN00039752) står det at gjengroing bør hindres», og understreker at tiltak i området må gjøres på riktig måte slik at en tar hensyn til elveøra og artene som lever der. Mudderbanken som er navngitt som «Selbu travbane NNØ» i Naturbase (BN00039753) har vært preget av gjengroing, men det antas at heving av høyeste regulerte vannstand (HRV) i Selbusjøen etter 2014 vil medføre at en del av denne vegetasjonen, tilvekst av trær og busker, nå vil drukne eller slites bort av vann og isgang.

Nordover, i området nord for travbanen, er også terrenget vesentlig endret siden 1952, med betydelige nye sandavsetninger og tilhørende tilvekst og etablering av kantskog/skog. Også i Vikastøa har kantskogen og skogen kommet til ved utløpet av det tidligere flomløpet/kroksjøen.

Kantvegetasjon/kantskog etablert før vannforskriftens ikrafttredelse, 01.01.2017, er i utgangspunktet ikke tillatt å fjerne. Bredden på kantskogen/kantvegetasjonen kan kommunen fastsette.

Vannressursloven § 11, andre avsnitt lyder:

«Grunneieren, tiltakshavere og berørte fagmyndigheter, kan kreve at kommunen fastsetter bredden på beltet. Bredden kan også fastsettes i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.»

De faglige vurderingene som gjøres videre i dette dokumentet, gjøres ut fra forslaget til trasé for turveien, men traseen foreslås i de naturfaglige vurderingene justert en del steder, for å ta hensyn til bevaring av vegetasjonsbeltet/kantvegetasjonen.

Det tas utgangspunkt i å legge turveien minst 10 meter bak begynnelsen på kantskogen og/eller kantvegetasjonen, der det er mulig. I Vikastøa anbefales mer, minst 15 meter, fordi det her er et bredere og godt etablert løvskogsområde. Det er imidlertid valgt å gjøre unntak fra minstebredden der turveien anlegges oppå allerede eksisterende oppgruset sti, naturlig sti/tråkk eller vei/traktorvei.

Det er bygget flomforbygninger og/eller finnes naturlige voller langs breddene av Årsøya, og fra der sandstranden ender ved V43 i kartet. Disse har ofte bratt helling og brå overgang fra vannkanten til vegetasjonen, samtidig som disse både skal vedlikeholdes (rydding av trær), og de har beslaglagt en del av arealet der det normalt skulle vært et sammenhengende vegetasjonsbelte. Kantskogen begynner derfor brått på/bak forbygningene. Det er naturlig også her å regne minst ti meter innover herfra der det ikke er vegetasjonsbelte nedenfor. Andre steder er det også vegetasjonsbelte nedenfor vollen/forbygningen, slik at det der kan være mer naturlig å medregne strandvegetasjon/kantvegetasjonen. Atter andre steder, som i Vikastøa, er arealet så bredt og mer fleksibelt, at en bredere sone vegetasjon kan avsettes mellom turveien og Selbusjøen.

Vannressursloven § 12

Kommunen skal også gjøre vurderinger etter vannressursloven § 12, og opp mot *Regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag 2016-2021*.

Vannforskriften § 12 sier at ny aktivitet eller nye inngrep kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i §§ 4–7 ikke nås eller at tilstanden forringes, under visse vilkår. Det er den gjeldende sektormyndigheten som skal foreta vurderinger etter § 12, og sektormyndighetene skal rapportere om bruken av § 12 til vannregionmyndigheten. Det er ikke

§ 12 som i seg selv gir hjemmel til å avslå eller godta et nytt tiltak, men det gjeldende sektorregelverket.

Deler av området er allerede i dag hyppig besøkt, og ferdsel foregår i hovedsak langs stranden og langs eksisterende stier og veier. Verken i søknaden, eller i denne faglige tilrådingen, er det foreslått noen konkrete tiltak i selve vannforekomsten, men det søkes etablert ny turvei gjennom kantvegetasjonen og i strandområdet, samt opparbeiding av allerede eksisterende stier. I den regionale vannforvaltningsplanen er *Selbu travbane NNØ* og *Vikaengene* listet opp innenfor det aktuelle området, begge med verdi A. Det er altså i disse områdene allerede laget en gruslagt tursti, opprettet etter at gjeldende reguleringsplan ble vedtatt i 2006, og før den regionale vannforvaltningsplanen fra 2016, så denne er således ikke ny.

Traseen for denne er endret noe sammenlignet med plankartet, og lagt noen meter lenger ut enn inntegnet. Denne søkes nå noe oppgradert, for å heve den over høyeste regulerte vannstand i Selbusjøen.

Ytterligere tilførte masser langs traseen vil kunne danne en fysisk barriere mellom indre og ytre deler av området, spesielt på mudderbankene i området *Selbu travbane NNØ* på nordøstsiden av Vikaengene, men også noe langs sandstranden på nord- og vestsiden av Vikaengene. Søker har imidlertid opplyst at det skal anrettes med puk i lavere lag, noe som skal være gjennomtrengelig for vann. Grunnen i området ved Neas utløp består dessuten av sedimenter fra elven, og er gjennomtrengelig for elvevann/grunnvann. Områdene på innsiden/oversiden av traseen, har ved normal høy vannstand relativt stillestående vann, ved lav vannstand er det relativt tørt, og ved flom kan det være bevegelse i vannet, fordi elven da også renner over diket sørøst for området – mellom Årsøya og Vikaengene (gammelt elveløp). Det er ikke vurdert nærmere i hvilken grad en noe mer oppbygget turvei kan påvirke forholdene på oversiden av traseen, men det forventes at det verken vil bli tørrlagt eller at det vil bli mer stående vann enn i dag.

Etablering av tursti vil beslaglegge areal der det i dag er kantvegetasjon – både strandvegetasjon og kantskog. Noen av kantvegetasjonens funksjoner er enkelte steder redusert som følge av eksisterende flomforbygninger. Den samlede effekten på miljømål for økologisk og kjemisk tilstand i Selbusjøen er vanskelig å vurdere, men om turvei skal etableres kan denne faglige tilrådingen, samt ytterligere anbefalinger gitt under høringen, bidra til å redusere negative skadevirkninger til et minimum.

Vurderingen gjort opp mot vannressurslovens § 12, første ledd, bokstav b, samt vilkårene a-c, tilsier at turveien kan være forsvarlig også dersom dette regnes som en «*ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand*» og alle tre vilkårene er oppfylt:

- a) *alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand,*
- b) *samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og*
- c) *hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.*

Det etterspørres gjennom høringen avklaringer rundt om innvirkningen på miljøtilstanden skal vurderes for hele vannforekomsten samlet, eller om det gjelder lokalt innenfor gjeldende planområde.

Delkonklusjon – Hensyn etter vannressursloven/vannforskriften:

Det tilstrebes å avsette og bevare minst 10 meter vegetasjonsbelte mellom turveien og vannet/Selbusjøen og kroksjøen/dammen (Viksåsen NØ, dam 1, Naturbase ID: BN00039754). Dette kan fastsettes av kommunen etter vannressurslovens § 11.

Ved bratte flom-/elvedforbygninger og voller bevares minst ti meter vegetasjonsbelte innover, der det ikke er vegetasjonsbelte nedenfor. Der det er vegetasjonsbelte nedenfor vollen/forbygningen, kan strandvegetasjon/kantvegetasjonen medregnes i de ti meterne. Atter andre steder, som i Vikastøa, er arealet så bredt og mer fleksibelt, at en bredere sone vegetasjon kan avsettes mellom turveien og Selbusjøen, minst 15 meter.

Det kan også gis unntak til rydding ved åtte angitte sitteplasser/utsiktspunkter av begrenset størrelse og bredde.

Det er vanskelig å vurdere hvor mye turveien får innvirkning på vannforekomstens miljøtilstand, økologi og kjemi, men det tilstrebes å redusere skadevirkningene til et minimum gjennom faglige tilrådninger og innspill i høringsprosessen.

Vurderingen gjort opp mot vannressurslovens § 12, første ledd, bokstav b, samt vilkårene a-c, tilsier at turveien kan være forsvarlig også dersom den medfører forringelse av miljøtilstanden fra svært god tilstand til god tilstand.

2) Hensyn til biologisk mangfold og øvrige naturtyper.

Det vises generelt hensyn ved å tilstrebe færrest og minst mulige endringer av areal og vegetasjon. Det er viktig å overholde yngletidsfredningen fra og med april og ut juni, jf. naturmangfoldloven § 15, første ledd, andre punktum⁴: «*Ved enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås.*» Dette betyr i praksis at rydding av vegetasjon, hogst og spesielt støyende/inngrepene aktivitet unngås i denne perioden, men annen og mindre forstyrrende aktivitet for etablering av turveien kan forekomme.

I det videre vurderes viktige arter og naturtyper som befinner seg i området, til dels gruppert etter naturtypen/området de i hovedsak befinner seg i:

a. Småsalamander.

Småsalamander er fredet etter viltloven. Denne arten befinner seg i området Vikastøa. De har gyteplass i kroksjøen/dammen («*Viksåsen NØ, dam 1*», Naturbase ID: BN00039754) om våren/sommeren. Øvrige deler av året har arten et vandringsområde på flere hundre meter, opptil 1 km radius, fra gytedammen.

Turveien vil derfor gå gjennom leve-/vandringsområdet småsalamander har på land. Turveiens areal vil begrense dens leveområde noe. Det skjer både ved at areal blir

⁴ <https://lovdata.no/lov/2009-06-19-100/§15>, tidligere i viltloven

omdannet til grøft og grus, men dette kan også fungere som en barriere som begrenser småsalamanderens adgang til arealet videre mot Selbusjøen. Dette kan motvirkes ved at grøftene ikke blir for dype/bratte, eller ved at grøftene ikke er kontinuerlige hele veien langs turveien. Legges turveien høyt i terrenget, kan grøfting være overflødig. Småsalamander har imidlertid ingen spesiell nytte av å gyte i Selbusjøen, ettersom det der er fisk som eter egg/rumpetroll.

Delkonklusjon – Hensyn til småsalamander:

Legge turveien høyt i terrenget i området Vikastøa. Sørge for smalest mulig turvei ved at grøftene ikke er kontinuerlige langs hele turveien, og/eller at de ikke blir for dype/bratte.

b. Arter på rødlisten, truede arter:

Lokalitet: Strand

- i. Stor elvebreddedderkopp (sterkt truet, EN)
- ii. Løpebillen *Bembidion argenteolum* (sårbar, VU)
- iii. Klåved (hensynskrevende, nær truet, NT)

Edderkoppen og billen er avhengige av sandstranden, i sanden innimellom den sparsomme kantvegetasjonen, på deltaet/elveøra ved Neas utløp. Det gjelder også klåved, som vokser i bakkant av stranden der den sparsomme, bølgepåvirkede vegetasjonen begynner. Stor elvebreddedderkopp er registrert både på Årsøya, og fra nord på Vikaengene, ved klatrestativene/aktivitetsområdet vest for travbanen, samt også i sørenden av badestranden. *Bembidion argenteolum* er ifølge faktaarket for Vikaengene (BN0039752, datert 29.08.2007) «tidligere funnet i forbindelse med sandstranden (Bjørn Rangbru pers. med.). Arten er strengt knyttet til åpne, vegetasjonsløse sandflater. Arten er funnet 11 ganger i Norge, med flest funn langs store elver og bare dette ene fra en innsjølokalitet.»

Artenes status på rødlisten tilsier at de skal beskyttes mot inngrep som kan skade deres utbredelse. Selv om det ikke er registrert forekomster alle steder i området, er likevel denne biotopen på stranden og kantsonene mot Selbusjøen å regne som levested for artene, slik at det skal tas hensyn til.

Trusler mot artene kan være blant annet endringer av den naturlige bølge- og ispåvirkningen, gjengroing, arealendring (anleggelse av turvei på arealet), ferdsel av mennesker og bruk av hest/kjøretøy på stranden, herunder bruken av traktor for mekanisk strandrydding. Bølgepåvirkningen antas å være redusert grunnet regulert vannstand, men denne øker noe etter justering av HRV etter 2014. Noe ferdsel/tråkk i sanden kan derfor være fordelaktig mot gjengroing, da tråkk kan ligne bølgepåvirkning, men det kan også bli for mye tråkk, noe som vil forhindre etablering av den sparsomme strandvegetasjonen, herunder klåved, og tråkke i stykker biller og edderkopper. En del av ferdselen som i dag foregår på stranden kan ledes over på turveien, og dermed gi mindre ferdsel over vegetasjonsbeltet. Samtidig kan ny turvei tiltrekke betydelig flere mennesker til området, noe som kan føre til mer ferdsel over

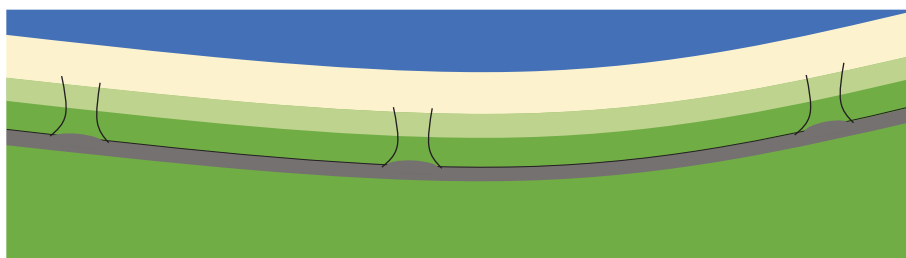
det sårbare arealet mellom turveien og vannkanten. Begrenset ferdsel bør derfor tilstrebes.

Det finnes to alternative traseer for turveien på nordlige deler av Vikaengene. Ytre trasé, på øvre deler av stranden, har utfordringer med tanke på rødlisteartene, mens indre trasé har utfordringer med bevaring av kantskog. Den faglige vurderingen er at turvei gjennom kantskogen i området medfører noe mindre negative konsekvenser enn turvei på stranden i leveområdet til disse tre nevnte artene.

Delkonklusjon – Hensyn til strandlevende arter:

Langs stranden (fra der toalettet står i dag ved V57 og videre til V43 i sørenden av badestranden) legges turveien oppå vollen langs dyrkamarka, av hensyn til strand-/kantvegetasjonen og arter på rødlisten. Etablering av turveien ovenfor stranden kan være til fordel for de sårbare artene, dersom det gjøres på god måte.

Vegetasjonssonen bør imidlertid overvåkes over tid (gjærne dokumentere med foto med jevne mellomrom), for å undersøke om det blir for mye slitasje (vegetasjonen forsvinner) eller for lite (gjengroing), samt undersøke effekten av målrettet rydding av tilveksten. For å regulere ferdsel/tråkk i strandvegetasjonen kan det gjøres tiltak for å regulere ferdselen med «avstikkere» som går ned fra turveien mot Selbusjøen, som illustrert med svarte linjer i Figur 4 nedenfor. Det kan gjøres enkelt med skilt; «Adkomst stranden», eller helst også med tau langs turveien. (Et slikt tau vil også hindre hunder i å gjøre utfall mot fugler.) Målrettede tiltak mot gjengroing av stranden med traktor bør samtidig revurderes, og i samråd med eksperter finne ut når og hvordan det best kan gjøres, gjerne i forbindelse med utarbeiding av en skjøtselsplan for hele området.

Figur 4 viser mulig metode for å avgrense ferdsel over sårbare deler av stranden til enkelte områder/avstikkere, med skilting og/eller tau som kan gå omtrent langs svart linje.

Lokalitet: Spesielt Årsøya, men også andre egnede arealer for kløver (kløvereng/skogbunn/gressplen):

iv. Kløverhumle (Årsøya) (sterkt truet, EN)

Kløverhumla er en sterkt truet art som finnes kun i Trøndelag, og en viktig forekomst er nettopp på deltaet/elveøra til Nea der det finnes/fantes kløver ved Årsøya. Dette er også en viktig symbolart, som mange de senere årene har blitt spesielt opptatt av å ta vare på. Humlen påvirkes av hvor mye areal som er tilgjengelig for kløver å vokse på. Lokalteter egnet for kløver og kløvereng bør derfor ikke slås gjennom hele sommeren, slik at det blir til eller forblir gressplen. I stedet bør deler av gressplenene få vokse til med kløver, og kun slås i august eller tidligst i slutten av juli. Slått på sensommeren vil, i tillegg til å hindre gjengroing, bidra til frøspredning, spesielt om

det får ligge og tørke noen dager før avkappet fjernes. Etablering av turvei kan ytterligere redusere levestedene for kløver og kløverhumle, men den kan også kombineres med tiltak for å skape mer areal for kløver langs turveien.

Delkonklusjon – Hensyn til kløverhumle:

Turveien bør legges der arealer allerede er omdannet til vei eller gressplen, og ikke beslaglegge ytterligere areal egnet for kløver. Stier og veier som blir overflødige ved etablering av ny turvei bør tilbakeføres til naturtilstand. Turveien kan kombineres med å tilrettelegge for oppvekst av kløver langs traseen.

Lokalitet: Mudderbanke – mellom Årsøya og Vikaengene (spesielt nær sistnevnte)

v. Firling, *Crassula aquatica* (sårbar, VU)

Artens eksakte lokaliteter er ikke kjent for saksbehandler, men ettersom dagens turvei går i et vått område under HRV ved mudderbanken den vokser på, så antas den også å kunne vokse i den eksisterende turveiens nære omgivelser. Arten og mudderbanken er allerede også påvirket av andre årsaker, i form av gjengroing som følge av endret vannføring i Nea (moloen) og tidvis lavt regulert vannstand i Selbusjøen, samt kjørespor gjennom området. Hevet HRV fra 2014 antas å kunne redusere/reversere gjengroingen, til fordel for naturtypen.

Delkonklusjon – Hensyn til firling:

Denne turveien er allerede etablert, og videre bruk og begrenset bearbeiding antas å ha begrenset innvirkning på eksisterende forekomster av firling, spesielt sammenlignet med andre påvirkninger i området.

c. Naturtyper på rødlisten, truede naturtyper:

Navn og ID-numre i parentes er fra Naturbase, der en kan finne faktaark som siteres nedenfor.

- i. Stor elveør («Vikaengene» – vest og nordvest, BN0039752⁵)
«Stor bølgeforstyrret sandstrand av elvesedimenter ved Neas munning. Meget spredt vegetasjon og enkelte vannstandsavhengige dammer. Området fremstår som en ren sandstrand ytterst, innover stranden spredt med karplanter, som den rødlistede pionerarten klåved (NT) og (...). badestrand. For å redusere tråkkskader på vegetasjonen bør det vurderes å avgrense deler av standen som badeområde og deler som mer urørt strand som kan utvikle seg fritt. Hestekjøring og evt. motorferdsel på stranden bør opphøre.»

Delkonklusjon – Hensyn til stor elveør:

Som ovenfor ved 2)b.i-iii (tre arter ved Lokalitet strand).

⁵ <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00039752>

- ii. Mudderbanke / rik kortskuddstrand («*Selbu travbane NNØ*», BN00039753⁶)

«Sandstrand og rik kortskuddsstrand på elvesedimenter ved Neas munning, vest for Årsøya. Mer beskyttet og med mer vegetasjon enn den tilstøtende sandstranda på Vikaengene.»

Turveien søkes etablert på et areal som er under HRV gjennom naturtypen. Området er påvirket av flere faktorer (hest, veier, gjengroing). Økt HRV fra 2014 antas å redusere/reversere gjengroingen, til fordel for naturtypen. Turveien kan utgjøre en viss barriere ved høy vannstand, men vanntilslig forventes å skje gjennom massene i turveien og gjennom grunnen.

Delkonklusjon – Hensyn til mudderbanke / rik kortskuddstrand:

Som ovenfor ved 2)b.v (Firling ved Lokalitet mudderbank).

- iii. Kroksjø/dam («*Viksåsen NØ*», dam 1, BN00039754⁷)

«Liten dam, med ca. 15x20 m stort vannspeil og med frodige starrenger langs øst- og nordsiden. Dammen er ganske brådyp, med største dyp over 2–3 m. Også ute i dammen er det frodig vegetasjon, dominert av vanleg tjørnaks, men også med bl.a. vassgro, storblærerot, hesterumpe og fjellpiggnopp. Ingen rødlistearter er funnet i dammen, men i dammen sør for fylkesveien er det flere ganger påvist liten salamander (NT), og det kan ikke utelukkes at arten også anvender denne dammen. Forholdene ser i hvert fall ut til å ligge vel til rette for arten. Det er ellers en ganske rik ferskvannsauna i dammen, med bl.a. flere øyestikkere, vannbiller og vannteger.»

Kroksjøer vurderes som nær truet på rødlisten over naturtyper 2018. Denne ligger like sør for der turveien tenkes plassert, men turveien *kan* negativt påvirke dreneringen/utløpet fra dammen i retning Selbusjøen ved høy vannstand.

Delkonklusjon – Hensyn til kroksjø/dam:

Turveien (fra V13 til V1) bør ikke anrettes slik at den endrer dreneringen fra dammen, men det antas at utstrømningsområdet til Selbusjøen stort sett er tørrlagt, og betydelig lavere enn utløpet fra selve dammen, slik at det ikke har noen innvirkning.

- d. Naturtyper i kantvegetasjonen:

- i. Vikastøa, Vikaengene og Årsøya består av or, hegg, rogn, vier, bjørk, furu og noe gran (lengst vest ved Vikastøa). Spesielt gråorskogen og gråor-heggeskog kan inneholde et svært rikt fugleliv, og er viktig biotop for mange arter. Jf. brosjyre fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 2016 om kantskog kan gråor-heggeskog ha opptil fire tusen par spurvefugl per kvadratkilometer, tilsvarende tettheten i tropisk skog. Langs turveiens planlagte trasé er det tettest og bredest skog ved Vikastøa, langs vestsiden av travbanen og ved

⁶ <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00039753>

⁷ <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00039754>

nordenden av Årsøya. Her er det også en del dødved, som er viktig for biologisk mangfold.

Fra «Viltet i Selbu - Fagrapport for viltkartlegging i Selbu kommune – 199837» kan man lese følgende om Vikastøa, og det er her de flatere partiene som er relevante:

«Vikastøa er ei bratt og frodig skogsli med flatere partier mot Nea. Dette flate partiet består av løker, dyrka mark og skogområder. Mot elva og dyrkamarka står en frodig kantskog vesentlig av gråor. Området grenser til vei samt at fylkesveien til Vikvarvet går gjennom området. Vikastøa har langs elva og i løkene en meget artsrik fuglefauna av ender og vadere, og gråorskogen har flere arter av spurvefugler. I utkanten av viltområdet har hønsfugl sine leveområder. Liten salamander som er en trua og sårbar art har tilhold i løkene.»

Delkonklusjon – Hensyn til kantskog:

Kantskogen bør bevares av hensyn til biologisk mangfold, og den er også spesielt beskyttet ved lov. Etablering av turvei gjennom kantskog bør derfor ikke skje, men legges bak eller lenger inn der det er mulig. Der det er strandbiotoper med registrerte rødlistearter, bør turveien ikke legges på stranden.

Kantvegetasjonen/trærne ved nordøstenden av Årsøya bevares ved å legge turveien på baksiden av kantvegetasjonen/trærne fra punkt 7 til 12. Selv om en finner ut at Statkraft i henhold til konsesjon kan fjerne større trær her, bør likevel ikke turveien legges nærmere vannet, slik at det kan bevares noe kantvegetasjon langs elvebredden.

Turveien ved kantskogen på nordvestsiden av Årsøya legges inne på gressplenen (fra punkt 15 vestover), videre gjennom treklyngen som stikker lengst ut mot gressplenen der den svinger sørover i retning punkt 47 og 48), slik som oppmerket i kartet. Ved treklyngen er terrenget ujevnt/grøftet og det er lagret noe kvist og trestammer, slik at dette tilpasses/ryddes ved etablering av turveien. Turveien skal altså ikke gå langs vannkanten rundt spissen av Årsøya, men fra turveien og ut til spissen av Årsøya kan det åpnes en rett, kort strekning og etableres en rasteplass, slik at det er mulig å gå ned og se utover sjøen.

Kantskogen langs vestsiden av Årsøya bevares ved å legge turveien langs eksisterende vei og/eller i kanten av plenarealet, ikke inn i skogen. Turveien kan imidlertid gå gjennom skogen fra punkt 61 via 64 til 68, for å nå ned til brygga der det allerede er etablert sti/vei.

I området øst, nord og nordvest for travbanen, altså ved den nordlige delen av Vikaengene, er den naturfaglige vurderingen at hensyn til to arter som i rødlisten er vurdert som hhv. sterkt truet og sårbar, samt en nær truet art, veier noe tyngre enn hensynet til bevaring av kantskogen i dette området.

Etter reguleringsplanen skal turveien følge den indre traseen, gjennom den oppvoksende skogen, altså på dagens innregulerte turvei («ridestien»), og denne bør derfor velges av hensyn til disse artenes levested. Den oppgrusede turstien som er anlagt utenfor, som befinner seg i øvre del av stranden, bør i tilfelle tilbakeføres til natur, slik at artenes leveområder gjenopprettes. Det er likevel forventet en del tråkk i området av turgåere og badende, men en vesentlig del av passerende ferdsel vil med dette bli kanalisert til traseen innenfor (innregulert turvei gjennom kantskogen, «ridestien»). Dette er imidlertid en vanskelig naturfaglig avveining, og en vurdering av naturmangfoldloven opp mot vannforskriften, slik at det er ønskelig med innspill i høringsfasen.

På nordspissen av Vikaengene er det mye erosjon fra sjøen, slik at eksisterende gruslagt sti som ligger på stranden er vasket bort. Den innregulerte turveien («ridestien») like innenfor tangerer nesten den gruslagte stien her, men den er i god stand fordi den er beskyttet av noe høyere terreng og en buffer av sand og grus mot sjøen. Innregulert turvei går her akkurat i overgangen mellom kantskogen og stranden. Også her kan en frigjøre mer strandareal for rødlisteartene, og redusere behovet for oppbygging med puk og grus, ved å legge turveien på den innregulerte traseen.

Kantskogen vest for travbanen på Vikaengene skånes ved å legge den universelt utformede turveien på østsiden av denne skogen (mot travbanen), langs eksisterende vei og planlagt parkering (fra V68 via V69 på østsiden av skogen til V57), og ikke langs stranden (ikke fra gapahuken ved punkt V66 og direkte ned til V57), selv om det er en naturlig sti der allerede i dag.

Denne enkle/naturlige stien langs stranden (V66 til V57) har oppstått gjennom normal ferdsel/tråkk/hesteridning. Enkelt vedlikehold for å ivareta dagens fremkommelighet aksepteres, slik som å legge på noe grus hvis det blir for bløtt/gjørmete, i maksimalt en halvmeters bredde. Vegetasjonen bevares som i dag. Stien tegnes ikke inn som definert turvei i plankartet, fordi stiens funksjon opprettholdes som i dag.

Mellom moloen (V118) og Teigen bru (V140) oppgraderes stien / traktorsporet til universelt utformet på vestsiden av trær og vegetasjon, for å ikke påvirke eksisterende kantskog mot Nea.

Videre sørvestover (fra V43) mot Vikastøa (mot V20, V16 eller V13) legges turveien av hensyn til kantvegetasjonen primært like nedenfor kanten av jordene, hvis det er plass. Her er det i dag lite trær, men et smalt belte med vegetasjon/kratt og ungtrær, etter en rydding for noen år tilbake. Hvis det ikke er plass, eller traseen blir for skrå grunnet vollen, kan det der terrenget er høyere mot vannet vurderes å legge turveien oppå vollen, men ikke på den siden av vollen som heller mot Selbusjøen. Hvis turveien legges på vollen, er det ikke nødvendig med grøfting fordi det blir naturlig drenering (bredden blir bare 1,5 meter, istedenfor 2,5 meter). Traseens endelige

plassering fastsettes i tråd med disse anbefalingene, og kan justeres noe etter hva som er praktisk gjennomførbart.

I den vestligste delen (fra V13 til V1) er det viktig å bevare den godt etablerte kantskogen. Her ved Vikastøa er det ikke mulig eller ønskelig å legge turveien i bakkant av hele skogen (langs bilveien), men selve skogen er bred, slik at kan la seg gjøre å avsette en bred sone på over 15 meter til kantskog mot Selbusjøen. Løvskogens kvaliteter er ikke nærmere kartlagt, men or- og heggeskog langs vann er generelt omtalt tidligere i dette dokumentet. Søker har opplyst at dersom stien ikke kan gå gjennom Vikastøa, så skal den stanse ved V13, men da reduseres verdien av turveien fordi et ønske er å koble sammen Mebonden med Vikvarvet. Det er ikke aktuelt for søker å la turveien gå ned til Vikvarvvegen (fv 6722) langs eiendomsgrensene mellom jordene ved V20, V16) eller V13. Ved V13 kan forøvrig forstyrrelser være negativt for hekkende fugl ved kroksjøen, og kantskogen langs denne er viktig for å redusere avrenning av næringsstoffer fra jordet. Det er også uavklart om det kan etableres avkjørsel her, av trafikksikkerhetsmessige årsaker.

Av hensyn til å bevare gamle, døde og falne løvtrær, er det aktuelt å etablere en smalere og mer fleksibel turvei/sti gjennom den tette skogen ved Vikastøa, for å begrense arealbruken og påvirkningen til et minimum, og stien bør unngå de eldste delene av løvskogen. Hvis en skal følge kravene etter universell utforming, er det vanskelig å gjøre turveien smalere, men en kan forsøke å unngå grøfting og rydding på hver side. Det finnes ingen sti eller vei gjennom skogen per i dag, men det er et traktorspor/tråkk på nedsiden mot Selbusjøen som blir noe brukt (fra ca. litt nord for V20 i retning Vikastøa, V1). Dette er imidlertid under HRV, under vann.

Det har skjedd et betydelig vindfall av store grantrær i området. Den mest skånsomme traseen gjennom skogen her, er der disse grantrærne ligger, der det er stående grantrær, eller der det er åpne områder. Der turveien kan legges på høydedrag, kan behovet for grøfting falle bort, og traseen blir på 1,5 - 2,5 meters bredde. Gamle stående og liggende/døde løvtrær bør spares, ikke fjernes. Må det likevel felles eller flyttes falne løvtrær, skal trærne ligge igjen spredt i området for naturlig nedbryting.

- e. Hensynskrevende arter, arter av nasjonal forvaltningsinteresse:
 - i. Havelle er registrert på mange lokaliteter i Selbusjøen like utenfor området. Antas ikke å påvirkes negativt av vanlig ferdsel langs turveien eller på stranden.
- f. Sensitive arter (unntatt offentlighet):
 - i. Kun leveområde for salamander står oppført i kommunens eget kart over sårbare arter ved Vikastøa.
- g. Vilt, kommunens viltkart og «Viltet i Selbu» har følgende registreringer:

- i. Hønsfugl (Vikastøa)
Art(er) er ikke nærmere spesifisert.

Delkonklusjon – Hensyn til hønsfugl, Vikastøa:

Arealforbruk til turvei og økt ferdsel vil ha negativ innvirkning på forekomster av slike arter i området. Viser til 2)d.i (Kantskog).

- ii. Sårbare og trua arter (både Vikastøa og nordenden av Årsøya)
Slike arter er ikke nærmere spesifisert

Delkonklusjon – Hensyn til sårbare og trua arter:

Viser til vurderinger andre steder i dokumentet. Artskart og andre databaser viser sårbare og truede arter også flere andre steder i reguleringsplanområdet.

- h. Hensyn til øvrige arter av fugl:

- i. Kortnebbgås

De viktigste fuglebiotopene i området er sandbankene utenfor Vikaengene. Fuglenes bruk av området er imidlertid sterkt avhengig av vannstanden i Selbusjøen. Om høsten er sjøen utenfor Vikaengene viktig for rastende og overnattende gjess. Opptil 7000 kortnebbgjess er registrert. Om de får ro, kan de gå i land på sandbankene eller i Vikastøa.

Delkonklusjon – Hensyn til kortnebbgås

Gjessene er i området vår og høst, og ikke i badesesongen. Normal ferdsel langs turveien vil derfor ikke påvirke gjessene på sandbankene. Ferdsel vår og høst gjennom skogen ved Vikastøa kan gi forstyrrelser som kan medføre at gjessene ikke går i land her.

- i. Skjøtselsplan:

- i. BioFokus, ved kartlegger Sigve Reiso, ble kontaktet for innspill. Dette fordi fylkesmannen ved tidligere planer i dette området har bedt kommunen gjennomføre tiltakene i dialog med BioFokus, som kjenner området, slik at man både kan ivareta friluftsjessene og hensynet til naturen og artene. Dette innspillet oppsummeres i det følgende:

BioFokus anbefaler sterkt å lage en skjøtselsplan for hele planområdet. De opplyser at de har erfart på Østlandet at det er svært positivt å kombinere slik turveiplan med en mer detaljert skjøtselsplan, som ivaretar naturverdiene samtidig som det legges til rette for besøk. BioFokus mener dette vil være «vinn-vinn», og nevner en rekke årsaker til dette:

Skjøtselsplanen kan anbefale konkrete tiltak mot gjengroing og eventuelle fremmede arter, noe som vil være positivt for både natur og besøkende. Informasjon om verdiene kan gi ringvirkninger for ivaretagelse i hele regionen, og informasjonen kan brukes av skoler til undervisning.

Gjennom skjøttsplanen kan en også f.eks. legge til rette for å anlegge fugletårn, legge til rette for beite, åpne for økonomisk støtte (tilskudd til bønder med beitedyr for å beite i området osv.) Det er flere skjøttsavhengige naturtyper og arter i området.

Flere grunner som taler for å lage en skjøttsplan: Økt slitasje, tilrettelegging, avdekke mer informasjon om naturverdiene enn en naturtypekartlegging gjør, mer nøyaktig påpeke verdier/trusler, igangsette skjøtsel for arter/naturtyper som har dårlig tilstand, benytte anledningen til å lage informasjonsplakater og spre kunnskap om området og artene til besøkende som igjen kan gi økt forståelse/beskyttelse.

BioFokus viste til eksempel på en slik plan, som inkluderer tilrettelegging og naturverdier, og samarbeid mellom kommune og fylke (vedlagt, Biofokusrapport2019-5).

BioFokus opplyser videre at med en slik rapport følger også kartlegging, vurdering av hva som bør omtales/kartlegges og som kanskje krever skjøtsel/kan restaureres, innleggelse av nye funn og oppdateringer av naturtyper til fylkesmannen, og artskartlegginger og registrering i Artskart. Det kan være flere små, nye naturtyper i dette området som ikke er fanget opp tidligere, f. eks. av sumpskog/flomskog, gamle trær, små kulturlandskapsrester og mudderbanker/ferskvannsløk utenfor tidligere prioriterte kartleggingsareal fra 2007.

En slik rapport koster 70 000 – 100 000 kr (andre konsulenter ligger i samme prisklasse). Viser forøvrig til naturmangfoldloven § 11 (*kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*).

- ii. Øvrig
Området er kalkrikt (høyeste nivå, 4), men det er ukjent om dette har innvirkning på floraen i området.

3) Hensyn til friluftsliv

- a. Tiltaket regnes i utgangspunktet som tilrettelegging for friluftsliv. Tiltak som dette, nær der folk bor, anbefales på generelt grunnlag. Tilrettelegging på allerede mye brukte utfartssteder er viktig av mange årsaker. Det gir økt tilgjengelighet til nærturområder og badestranden for alle, også bevegelseshemmede, det gir økte og tryggere muligheter for å sykle mellom tettstedene Mebonden og Vikvarvet, er et viktig folkehelseiltak og tilrettelegger for naturopplevelser i hverdagen.
- b. Muligheten for bedre kanalisering av besøkende kan redusere skadevirkninger på arter og naturtyper, og en kan også etablere naturstier og informasjonsskilt for å berike turen ytterligere, samtidig som en øker naturforståelsen.
- c. Tiltaket skal utføres i tråd med vilkårene for det statlig sikrede friluftsområdet, herunder universell utforming. Selv om det innvilges prosjektmidler/støtte til

turveiprojektet, er dialog med Miljødirektoratet om tilrettelegging nødvendig. Eventuelt også med fylkeskommunen.

- d. Det kan finnes ulike brukerinteresser og naturhensyn som bør drøftes for å finne tiltak som sikrer de beste løsningene for flest mulig. Herunder:
- i. Mennesker og hunder kan forstyrre fugl ved kroksjøen, i kantskogene og langs Selbusjøen. Tiltak som begrenser dette er gjerder/tau, skilt med påminnelse om båndtvang, trekke turveien bort fra utsatte områder, og beholde skjermende vegetasjon.
 - ii. Badende kan ønske skjerming mot innsyn fra turveien. Avstand til turveien og skjermende vegetasjon er viktige faktorer.
 - iii. Friluftinteresserte har gjerne ulike ønsker når det gjelder tilrettelegging. Det bør vurderes hvor mye tilrettelegging som er hensiktsmessig og ønskelig for brukerne (omfang av benker, utsiktspunkter, fugletårn, informasjonsskilt, gruslegging, belysning o.l.) Kanskje det kan gjøres spørreundersøkelser blant et representativt utvalg, som ved å spørre forbigående i området.
 - iv. Nærmere vurderinger av kanalisering av ferdsel bort fra sårbare naturtyper og potensielle biotoper for sårbare og truede arter, samt større forekomster av dyr (som kortnebbgås). Tiltak kan være å legge turveier, og adkomstveier til turveien, utenom de mest sårbare arealene. Eventuelt også skilting og bruk av enkle taugjerder o.l. Viser til faktaark for Vikaengene som også anbefaler dette.
 - v. For å unngå konflikter mellom syklister og gående anbefales skilting om at syklende (herunder elsykler og lignende) skal vise hensyn.
 - vi. Det tillates ikke uautorisert motorferdsel eller bruk av hest noe sted på turveien. Det settes opp sperrer (steiner, bomber e.l.) slik at det ikke er mulig å kjøre inn på turveien noe sted. Eventuell ny ridesti bør holdes trygt adskilt fra turvei.
 - vii. For å vurdere behov for videre tilrettelegging og bruk av området, kan det anbefales å utføre en automatisk telling av antall forbipasserende i deler av området både før og etter etablering av turvei.
 - viii. En eventuell skjøtselsplan for hele området kan redegjøre nærmere rundt brukerinteresser og egnede løsninger, opplevelser og hensyn til naturverdiene.

Delkonklusjon – Hensyn/tilrettelegging for friluftsliv:

Tiltaket ventes å være svært positivt for friluftslivet og folkehelsen, spesielt fordi det er nær der det bor folk, men også fordi området allerede er populært utfartssted. Tiltak i statlig sikret friluftsområde fordrer dialog med Miljødirektoratet. Universell utforming benyttes for turveien. Ulike brukerinteresser og naturhensyn tilsier drøfting av ulike tiltak som sikrer de beste løsningene for flest mulig.

Faglig tilrådning

Rydding av vegetasjon, hogst, fjerning av enkelttrær og spesielt støyende/inngrepene aktivitet unngås i yngletidsfredningen fra og med april og ut juni, men annen og mindre forstyrrende aktivitet for etablering av turveien kan forekomme i denne perioden.

På Årsøya og Vikaengene legges turveien, så langt det er mulig, på arealer som allerede er omdannet eller gruslagt, i bakkant av kantvegetasjonen, og ikke inne i eksisterende vegetasjonsbelter. Turveien legges generelt minst 10 meter fra der vegetasjonen begynner å vokse på stranden eller i vannkanten, og 15 meter inn i Vikastøa. Dette vil ikke påvirke turopplevelsene nevneverdig, da det vil være variert landskap underveis langs turveien, og rikelig med utsiktspunkter, spesielt etter at noen nye er etablert. Det kan gis unntak fra forbudet mot hogst av kantskog for rydding av et begrenset antall sitteplasser/utsiktspunkter (åtte).

Trær/vegetasjon bevares i størst mulig grad, også det nærmest turveien. Felte løvtrær (gjerne også bartrær) legges igjen i området til fordel for nedbrytere/sopp/insekter. Under grøftingen tilstrebtes bevaring/reetablering i størst mulig grad, og etter etableringen av turveien tillates gjenvekst så nær turveien som mulig.

Tiltaket antas å være svært positivt for friluftslivet og folkehelsen, spesielt fordi det er nær der det bor folk, men også fordi området allerede er populært utfartssted. Tiltak i statlig sikret friluftsområde fordrer dialog med Miljødirektoratet. Ulike brukerinteresser og naturhensyn tilsier at det er behov for åpenhet, dialog og drøfting av ulike tiltak for å sikre de beste løsningene.

Anbefalt trasé for turvei (repetisjon/oppsummering)

Her følger en stegvis gjennomgang fra nordøst til sørvest. Innholdet er en oppsummering av faglige råd satt opp i rekkefølge, og noe mer kortfattet, til praktisk bruk ved etablering av turveien.

Årsøya:

Av hensyn til kløverhumle legges turveien på Årsøya generelt der arealer allerede er omdannet til vei eller gressplen, istedenfor å beslaglegge ytterligere areal egnet for kløver. Det bør også etableres en målrettet skjøtsel av arealene i området for å få opp mer kløver, gjerne langs turveiene.

Kantvegetasjonen/trærne ved nordøstenden av Årsøya bevares ved å legge turveien på baksiden av kantvegetasjonen/trærne fra punkt 7 til 12.

Turveien ved kantskogen på nordvestsiden av Årsøya legges inne på gressplenen (fra punkt 15 vestover), videre gjennom treklyngen som stikker lengst ut mot gressplenen der den svinger sørover i retning punkt 47 og 48), slik som oppmerket i kartet. Ved treklyngen er terrenget ujevnt/grøftet og det er lagret noe kvist og trestammer, slik at dette tilpasses/ryddes ved etablering av turveien. Turveien skal altså ikke gå langs vannkanten rundt spissen av Årsøya, men fra turveien og ut til spissen av Årsøya kan det åpnes en rett, kort strekning og etableres en rasteplass, slik at det er mulig å gå ned og se utover sjøen.

Kantskogen langs vestsiden av Årsøya bevares ved å legge turveien langs eksisterende vei og/eller i kanten av plenarealet, ikke inn i skogen. Turveien kan imidlertid gå gjennom skogen fra punkt 65 til

68 (alternativt fra punkt 61, ved spesielle behov), for å nå ned til brygga der det allerede er etablert sti/vei.

Fra moloen, sørover:

Mellom moloen (V118) og Teigen bru (V140) oppgraderes stien / traktorsporet til universelt utformet på vestsiden av trær og vegetasjon, for å ikke påvirke eksisterende kantskog mot Nea.

Fra moloen, nordover langs østsiden av Vikaengene rundt nordspissen og ned på vestsiden:

I området øst, nord og nordvest for travbanen, på den nordlige delen av Vikaengene, er den naturfaglige vurderingen at hensyn til to arter som i rødlisten er vurdert som hhv. sterkt truet og sårbar, samt en nær truet art, veier noe tyngre enn hensynet til bevaring av kantskogen i dette området. Etter reguleringsplanen skal turveien følge den indre traseen gjennom den oppvoksende skogen, altså dagens uregulerte «ridesti», og denne bør derfor velges av hensyn til disse artenes levested. Den oppgrusede turstien som er anlagt utenfor, som befinner seg i øvre del av stranden, bør tilbakeføres til natur, slik at artenes leveområder gjenopprettes. Det er likevel forventet en del tråkk i området av turgåere og badende, men en vesentlig del av passerende ferdsel vil med dette bli kanalisert til traseen innenfor, gjennom kantskogen. Dette er imidlertid en vanskelig naturfaglig avveining, og en avveining mellom naturmangfoldloven og vannforskriften, slik at det forventes en avklaring om dette ut fra innspill som kommer i høringsfasen. Valg av endelig trasé avklares derfor senere. Det gjelder også ved nordspissen av Vikaengene, der dagens gruslagte sti ligger på stranden og vaskes bort av sjøen, og er potensielt levested for rødlisteartene, mens innregulert turvei («ridestien») like innenfor skånes bedre mot erosjon, der den ligger i overgangen mellom stranden og kantskogen.

Fra gapahuken på vestsiden av Vikaengene/travbanen

Kantskogen vest for travbanen på Vikaengene skånes ved å legge den universelt utformede turveien på innsiden, langs eksisterende vei og planlagt parkering (fra V68 via V69 på østsiden av skogen til V57), og ikke langs stranden (ikke fra gapahuken ved punkt V66 og direkte ned til V57), selv om det er en naturlig sti der allerede i dag.

Denne naturlige stien langs stranden (V66 til V56) har oppstått gjennom normal ferdsel/tråkk/hesteridning. Enkelt vedlikehold for å ivareta dagens fremkommelighet aksepteres, slik som å legge på noe grus hvis det blir for bløtt/gjørmete, i maksimalt en halvmeters bredde. Vegetasjonen bevares som i dag. Stien tegnes ikke inn som definert turvei i plankartet, fordi stiens funksjon opprettholdes som i dag.

Fra toalettet (sørvestre sving på travbanen) og sørover

Lang stranden (fra der toalettet står i dag ved V57 og videre til V43 i sørenden av badestranden) legges turveien opp mot vollen til dyrkamarka, av hensyn til strand-/kantvegetasjonen og arter på rødlisten.

Hvis det oppstår ferdsel/tråkk i strandvegetasjonen utenom utsiktspunktene, kan det gjøres tiltak for å regulere og begrense ferdselen til enkelte utvalgte «avstikkere» som går ned fra turveien mot Selbusjøen, som illustrert med svarte linjer i Figur 4 tidligere i dokumentet. (Mer informasjon om dette kan du lese i vurderingen lenger opp.) Avgrensning av slike avklares nærmere med kommunen og/eller i en skjøtselsplan for hele området.

Videre sørvestover (fra V43) mot Vikastøa (mot V20, V16 eller V13) legges turveien av hensyn til

kantvegetasjonen primært like nedenfor kanten av jordene, hvis det er plass. Her er det i dag lite trær, men et smalt belte med vegetasjon/kratt og ungtrær, etter en rydding for noen år tilbake. Hvis det ikke er plass, eller traseen blir for skrå grunnet vollen, kan det der terrenget er høyere mot vannet vurderes å legge turveien oppå vollen, men ikke på den siden av vollen som heller mot Selbusjøen. Hvis turveien legges på vollen, er det ikke nødvendig med grøfting fordi det blir naturlig drenering (bredden blir bare 1,5 meter, istedenfor 2,5 meter). Traseens endelige plassering fastsettes i tråd med disse anbefalingene, og kan justeres noe etter hva som er praktisk gjennomførbart.

Vikastøa, lengst i sørvest

I den vestligste delen (fra V13 til V1) er det viktig å bevare den godt etablerte kantskogen. Her ved Vikastøa er det ikke mulig eller ønskelig å legge turveien i bakkant av hele skogen (langs bilveien), men selve skogen er bred, slik at kan la seg gjøre å avsette en bred sone på over 15 meter til kantskog mot Selbusjøen. Løvskogens kvaliteter er ikke nærmere kartlagt, men or- og heggeskog langs vann er generelt omtalt tidligere i dette dokumentet. Søker har opplyst at dersom stien ikke kan gå gjennom Vikastøa, så skal den stanse ved V13, men da reduseres verdien av turveien fordi et ønske er å koble sammen Mebonden med Vikvarvet. Det er ikke aktuelt for søker å la turveien gå ned til Vikvarvvegen (fv 6722) langs eiendomsgrensene mellom jordene ved V20, V16) eller V13. Ved V13 kan forøvrig forstyrrelser være negativt for hekkende fugl ved kroksjøen, og kantskogen langs denne er viktig for å redusere avrenning av næringsstoffer fra jordet. Det er også uavklart om det kan etableres avkjørsel her, av trafiksikkerhetsmessige årsaker.

Av hensyn til å bevare gamle, døde og falne løvtrær er det aktuelt å etablere en smalere og mer fleksibel turvei/sti gjennom den tette skogen ved Vikastøa, for å begrense arealbruken og påvirkningen til et minimum, og stien bør unngå de eldste delene av løvskogen. Hvis en skal følge kravene etter universell utforming, er det vanskelig å gjøre turveien smalere, men en kan forsøke å unngå grøfting og rydding på hver side. Det finnes ingen sti eller vei gjennom skogen per i dag, men det er et traktorspor/tråkk på nedsiden mot Selbusjøen som blir noe brukt (fra ca. litt nord for V20 i retning Vikastøa, V1). Dette er imidlertid under HRV, under vann.

Det har skjedd et betydelig vindfall av store grantrær i området. Den mest skånsomme traseen gjennom skogen her, er der disse grantrærne ligger, der det er stående grantrær, eller der det er åpne områder. Der turveien kan legges på høydedrag, kan behovet for grøfting falle bort, og traseen blir på 1,5 - 2,5 meters bredde. Gamle stående og liggende/døde løvtrær bør spares, ikke fjernes. Må det likevel felles eller flyttes falne løvtrær, skal trærne ligge igjen spredt i området for naturlig nedbryting.

Av hensyn til småsalamander (og andre smådyr som vandrer langs bakken), grøftes det ikke kontinuerlig langs hele turveien, og/eller grøftene skal ikke blir for dype/bratte. Trasé på høydedrag/voll reduserer behovet for grøfting.

En eventuell sti/turvei gjennom Vikastøa skal ikke endre dreneringen/utstrømningsområdet fra kroksjøen/dammen (fra V13 til V1). I området Vikastøa legges turveien høyt i terrenget av hensyn til småsalamander, men samtidig bak minst 15 meter av kantskogen ned mot sjøen.

Ved uklarheter vises det til delkonklusjoner og vurderinger ovenfor. Henvisninger til oppmålte punkter er fra befaringen 12. november 2018. Endringene er også skissert i kartet (vedlagt).

Saken er vurdert slik etter naturmangfoldloven

Kunnskapsgrunnlaget – naturmangfoldloven § 8

Vi viser til kommunens viltkart, offentlige databaser som Artskart, Naturbase, Artsobservasjoner og Sensitive artsdata, rødlistene (arter og naturtyper), lokale og nasjonale kart over sensitive og hensynskrevende arter (unntatt offentlighet), Kalk i Norge, og lokale kunnskaper om området. Det er registrert flere arter og naturtyper som krever spesielle hensyn i området (viser til gjennomgangen ovenfor).

Føre-var prinsippet – naturmangfoldloven § 9

Kommunen har i hovedsak tilstrekkelig kunnskap om konsekvensene for naturmangfoldet til å kunne ta en god beslutning i saken. Det er utfordrende avveininger mellom alternativer enkelte steder, som valg av trasé enten i kantskogen eller på stranden rundt nordlige halvdel av Vikaengene, valg av trasé langs stranden eller oppå vollen i jordekanten videre sørvestover, og eksakt plassering av turvei gjennom skogen i Vikastøa. I den grad det er mulig å vurdere konsekvensene for naturmangfoldet, har en etter beste evne og tilgjengelig kunnskap valgt det alternativet som best tilfredsstillende ulike krav i lovverket – både naturmangfoldloven og vannforskriften.

Økosystemtilnærming og samlet belastning – naturmangfoldloven § 10

Ser man bort fra Årsøya vil den delen av turveien som er helt ny utgjøre ca. 1 kilometer, og dekke et areal på rundt 2,5 dekar (ved 2,5 meters bredde) eller 3,5 dekar om man tar med noe mer skog/vegetasjon som også påvirkes av grøfting/rydding langs turveien. Etableres traseen i hovedsak på allerede bearbejdede arealer, og trekkes vekk fra strandlinjen, kantvegetasjon, kantskog, rødlistearter og andre biologiske verdier, anses skadevirkningene av selve arealendringen som små. Småsalamander (fredet) antas å bli lite påvirket om en følger de anbefalte tilpasningene av grøfter (ikke helt kontinuerlige).

Elvedeltaet regnes som sårbar på rødlisten over naturtyper (2018), og deltaet/elveøra utgjør en overordnet naturtype i området. Tilknyttet elvedeltaet er andre naturtyper og arter som er drøftet nærmere i teksten ovenfor. Dersom turveien etableres etter opprinnelig forslag til trasé, vil den samlede belastningen på deltaet og tilknyttede naturtyper bli betydelig, også i et regionalt perspektiv for Trøndelag og Midt-Norge. Tilpasses traseen noe etter forslagene her, og i tråd med § 11 nedenfor, vil den samlede belastningen bli langt mindre, og ikke gi vesentlige eller alvorlige skader på naturmangfoldet eller økosystemene.

Hvis turveien etableres gjennom kantskog, kantvegetasjon, strandvegetasjon eller biotoper på selve stranden, vil den negative påvirkningen av biologisk mangfold bli betydelig høyere, og også ramme arter på rødlisten. Turveien bør derfor ikke etableres inne i vegetasjonsbeltene på Årsøya eller for nær strandlinjen, men i bakkant – bort fra vannkanten. I løvskogen ved Vikastøa nær sjøen frarådes etablering av turvei i full bredde og i kantvegetasjonen. Av hensyn til kantskog og øvrig skog i Vikastøa, kan en med skånsomme metoder etablere en mer fleksibel og noe smalere og enklere sti, som svinger rundt eldre trær o.l., mer enn 15 meter der kantskogen begynner. Da anses kravet om å ivareta kantvegetasjon og biologiske verdier som tilstrekkelig ivaretatt. Det er et mål at også denne traseen likevel skal innfri kravene etter universell utforming.

Det er ventet at dagens vegetasjon som ryddes langs turveien i stor grad ikke vil bli reetablert, men deler av dette vil bli erstattet med mer kortvokst, stedegen vegetasjon som følge av vedlikehold, forutsatt at det ikke etableres en kultivert gresskant som klippes jevnlig. Det tilstrebes å kun fjerne vegetasjon av hensyn til sikkerhet og fremkommelighet.

Dersom hele turveien anlegges etter faglige anbefalinger i dette dokumentet, vil belastningen på det biologiske mangfoldet bli akseptabel.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver – naturmangfoldloven § 11

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Prinsippet omfatter kostnader til forebyggende, avvergende, avbøtende, kompenserende og gjenopprettende tiltak. Det omfatter også kostnader til innhenting av kunnskap som er nødvendig for å gjennomføre slike tiltak. Eksempelvis en skjøtselsplan.

Prinsippet i § 11 gir forvaltningen adgang til å utforme tillatelsen eller vilkårene i tråd med dette. Det settes derfor vilkår om at tiltakshaver må bekoste de tilpasninger beskrevet her for å redusere belastningen på naturmangfoldet. Det innebærer også at dersom en må fravike vilkår for å begrense belastningen på naturmangfoldet på disse arealene, skal det iverksettes avbøtende, kompenserende og gjenopprettende tiltak der det er mulig, slik som å la naturlig kantskog/vegetasjon reetablere seg andre steder i området, tilrettelegge for reetablering av kløverforekomster og lignende. Dette vil kunne skje kostnadsfritt gjennom naturlig fornying/gjenvekst, uten nødvendige skjøtselstiltak eller ved opphør av dagens skjøtsel/rydding/klipping. Flere slike tiltak drøftes nærmere med kommuneadministrasjonen.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode – naturmangfoldloven § 12

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Viser til [Veileder for Naturmangfoldloven kapittel II – Alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, kap. 10 side 71](#) (Klima og miljødepartementet, 2016). Benyttes skissert bredde på turveien (opptil 2,5 meter inkl. grøft kun der det er behov), anbefalte tilpasninger som bevaring av vegetasjon nær turveien og lokalisering av turvei/grøfting, en bevarer mest mulig skog/trær/vegetasjon, og yngletidsfredningen overholdes (april-juni), reduseres miljøforringelsen av tiltaket til et minimum, samtidig som man får etablert en turvei med gode opplevelsesverdier til fordel for friluftsliv, trivsel og folkehelse i Selbu.

Med disse vilkårene vurderes det til at krav til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er ivarettatt.

Konklusjon - naturmangfoldloven

Iht. miljøprinsippene §§ 8-12, vurderes det dithen at omsøkt tiltak, etter anbefalte tilpasninger til terrenget, og anbefalte hensyn til arter og andre naturverdier, ikke vil medføre vesentlig skade og ulempe for naturmiljøet, ei heller brukerinteresser i området.

Kommentar

Denne gjennomgangen synliggjør vurderinger som er gjort i forbindelse med turveiprosjektet, slik som også gjøres i andre saker der større arealer kan påvirkes.

Kunnskapsgrunnlaget har vært lett tilgjengelig i eksisterende databaser, eller ved å sende en enkel e-post til personer med lokal-/naturkjennskap. Vurderingen av hvert punkt er ikke så omfattende, men det har blitt lagt ned mer ressurser i å drøfte de mulige, alternative løsningene, for å sikre best mulige valg og foreslå egnede tilpasninger.

Saksbehandlingen førte også med seg nyttige tips som kan komme turveien og befolkningen til gode gjennom flere relaterte tiltak, herunder forslaget om utarbeidelse av en skjøtselsplan, som videre kan gi grunnlag for flere opplevelser, bedre tilrettelegging, anbefalt skjøtsel, og utløse mer økonomisk støtte.